

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պուշկարիյ համար Տարեկան 12 ֆր.
» » Վեցամսեայ 6 ֆր.
Արտատպանի համար (Երկու քիւր մէկ
ծրարով) Տարեկան 14, վեցամսեայ 7 ֆր.
Անդրիկայի » 2.60 տղ. վեցամս 1.50
ԿԱՆԽԻՒՆ ՎՃԱՐԵԼԻ

Համակ դրամ եւայլն դրկել հետեւեալ հասցեով

ԽՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՎՈՒՆԿ» ԼՐԱԳՐՈՅ. — ՎՍՏՆԱ (Պուշկարիյ)
Редация на ВѢСТНИКЪ
«И р а в у н к ъ»
ВАРНА (България)
Rédaction du journal
- „Ira vounk“
V A R N A (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնի
եւ չեն դրկուիր եւ յարմար դասաւոր-
ւելու միայն կը հրատարակուին աւ-
րոյշովի կամ մասամբ:
Պատկերներ տղը 20 սանթիմ. երե-
ւելու սանթիմ. անգամներու համար 20 0/0
գնդ կը լինի:

ՉԻՆԱՍՏԱՆԸ ՉԻՆԱՑԻՆԵՐՈՒՆ

Ռուսիոյ արտաքին գործոց նա-
խարարին չրջարեւակաւ հեռագրի-
րը Չինաստանի համար Ռուսիոյ
ձգտումներու մասին ամիսներէ ի
վեր պտտող զրոյցները կը լեզուա-
լէ: Այդ չրջարեւակաւով Չարի
կառավարութիւնը Չինաստանի բա-
ժանան հետ մտաւ չրջուլէն դատ-
աւարտին զոհարարութիւններով վեր-
ջին Չինացիներէ գրաւած Ման-
չուրիոյ հողերն եւ նոյն իսկ Բէ-
քինն ալ ձգել քաշուելու որոշում
տուած կերպով:

Ռուս կառավարութիւնը իր այդ
չրջարեւակաւով միւս օտար պե-
տութեանց մտքերը հանդարտեցնել
ուզելով միատեղ կը շեշտէ աշխ-
մէկ քանի մեծաշնորհներու վրայ
զոր ստացած էր Չինաստանի
վերջին գէպքերու ծագումէն առաջ:
Ինչպէս պետութիւններէ ոմանք
նոյնպէս Ռուսիա կը փափաքէ որ
առաջ Չինաստանի կեդրոնական
կառավարութիւնը վերականգնել Չի-
նացիներէ: Եւ քանի որ այսօր
Չինու վարչութիւնը եւ խնամակալ
կայսրուհին Բեքինէ հեռի կը գրո-
ւեն Ռուսիո հարկ չտեսներ որ
չեսպանեալ Բեքինն մնան, ուստի
հրաման տուած է որ Ռուս զե-
պանը Դիէնիին քաշուի զինուոր
ներու ընկերակցութեամբ: Նոյնը
ընել կառավարիչ միւս պետու-
թեանց ալ:

Ինչպէս կը յայտարարէ:
«Երբ Չինական կառավարու-
թիւն մը դարձեալ ձեռք տանէ
երկրին զեկը եւ լիազօր իշխանու-
թեամբ ներկայացուցիչներ անուա-
նէ Պետութեանց հետ բանակցելու
համար, Ռուսիա ալ իր կողմէ
բոլոր օտար պետութեանց հետ
համաձայնելէ վերջ, չը պիտի թի-
րանայ պատուիրակներ զրկելու
հան ուր բանակցութիւնք տեղի պի-
տի ունենան»:
Այս յայտարարութիւն կը բաւէ
զէթ արտաքին տապալուցանելու
համար թէ Ռուսիա Չինաստանը
Չինացիներուն կուզէ թողուլ, համա-
ձայնութեամբ միւս պետութեանց:

Չինական խնդրոյն մէջ Ռուսիոյ
քաղաքականութեան ներկայ առ-
հաւատալի փոփոխութիւնը գիւս
նազիտական ուրիշ հաշուի մը կը
վերադարձի, այն է միջազգային
արշաւախմբին Բէքին համախմ-
բուած միջոցին առիթ չի
տայ որ միւս պետութիւններն ալ
կարեն որ իրոյս կտորներ առնեն
այն մեծ կարկանդակէն, որուն հա-
մար իրեն անորժակը ամենէ աւե-
լի սրտած է իբր դրացի մեծ պե-
տութիւն: Բայց Անգլիա, քիւ մը
ալ Գերմանիա Ռուսիոյ կը հակա-
ռակին ու չեն ուզեր Բէքինէն ել
նել:

Միւսին գիւսանալիս Ռուսիոյ
կը նշմարուի նաեւ Ճապոնի կողմէ
Հոնտոյի ճարտարական դեպքանը
անցեալ օր սա կերպով յայտնեց իր
կառավարութեան կարծիքը: «Ա. Չի-
նաստանը չըբանի. Բ. ազգեցութե-
ան չըբանակներու գրութիւնը չի
շարունակել. Գ. բաց դրան քա-
ղաքականութիւնն հաստատել եւ
պահպանել:

«Բայց նախ Բէքինի աղտոտու-
թիւնները մաքրելու է. ներկայ
վարչութիւնը՝ որ վերջին տագ-
նապետուն հեղինակն է, պաշտո-
նէ ձգելով, գլխաւոր վարիչ մը
հաստատելու է, անոր 50000 կա-
նոնաւոր բանակ մը երաշխաւորե-
լով. ներքին մաքսերը ջնջելու է եւ
վերջապէս քաղաքակրթական լու-
սամիտ խորհուրդներով վարչու-
թեան միտքը լուսաւորելու է:

«Ճապոն երկու բանի կը փափա-
քի. Բէքինի մէջ տեսնել ճարտար
կառավարութիւն մը, որ կրնայ
խաղաղութիւնը պահպանել, եւ ու-
ռեւարական մրցումի առջեւ դըռ-
ները բաց ձգել:

«Մեր շահերը Չինաստանի մէջ
առեւտրական պիտի ըլլան միայն,
առանց հողային ձեռնարկութեան,
կըսուի թէ Ճապոն Գորէայի աշ-
ունի: Սա ճիշդ չէ. մենք երկրին
անկախութիւնը միայն կուզենք եւ
աւոր համար մեր եւ Չինաստանի
միջեւ պատերազմ ծագեցաւ վեց
տարի առաջ: Մեր այս փափաքը
միայն մեզի համար չէ նաեւ մըտ-
քերնիս դրած ենք ուրիշ ազգերու
չափաւարութիւններն ալ արգելել
Գորէայի մէջ (զլխաւորապէս Ռու-
սիան ակնարկել կուզէ): Ինչպէս
ունենք մենք Գորէայի, արդէն

երկրին վաճառականութիւնը, եր-
կաթուղիները եւ երկաթուղի շա-
ւերը մեր ձեռքն են: Ասով մենք
գոհ կը մնանք:

«Մենք Ճապոններս վաճառաւա-
րագ մենք. Չինաստան մեր ամե-
նէ կարեւոր հրապարակն է. մեր
վաճառականութիւնը զարգացնել
կը փափաքինք. փոխանակ իւրո-
պացուց պէս մեծ մեծ պումարներ
ծախուլու, բանակներ եւ նաւ-
տորմիկներ պահելու, նախամեծար
է մեզ երկաթուղիներ ուրենալ, մեր
նաւահանգիստները կարգի բերել
եւ աժանկեկ կրթութիւն եւ ուսում
ծախուլ մեր ժողովուրդին մէջ»:

Չինաստանի գրացի երկու մեծ
պետութեանց այս պաշտոնական
ու կէսպաշտոնական յայտարա-
րութիւնները Չինական ներկայ
տաղանթը մարելու յայտարար նը
շունենք են:

Նոյնիմաստ յայտարարութիւններ
եղած են նաեւ Չին փոխարքանե-
րու եւ իշխաններու, հրաւիրելով
զանոնք բանակցութեան: Արդէն
առջի օր հեռագրիւնով հաղորդե-
ցին թէ Չինաստանի կայսրը, պե-
տութեանց հետ խաղաղութեան
բանակցութեան մտնելու համար,
Թանձնախումբ մը կարգած է:
Պետութիւնք արդէն ընդհանուր
դժերու մէջ իրարու հետ համա-
ձայն ըլլալով, մեծ զօնաւորութիւն
չպիտի կրեն չինական յանձնա-
խումբին հետ ալ խնդիրը կարգա-
դրելու, քանի որ իրենց առաջի
որոշ նպատակն ըլլալ կ'երեւայ
Չինաստանը թողուլ կրկին Չինա-
ցիներու:

Որչափ փափաքելի է որ Մայ-
րագոյի Արեւելքի եւրոպական հա-
մաձայնութիւնը Արեւելք ալ փո-
խադրուի եւ ընդհանուր խաղա-
ղութիւնը միշտ վտանգի մէջ պա-
հոյ հայկական ու Մակեդոնական
հարցերը հիմնական կերպով լու-
ծուին:

ՈՐՔԱՆ ԱՐԳԱՆՏԵԼԻ Կ'ՆԵՐԿԱՑԱՆԱՆ

Ամեն անգամ որ հայեացք մը
նետել պէտք կըլլայ Պուշկարիւհ
ուսուցչական մարմիններու մէկ մա-
սին վրայ եւ բարոյականի, նկա-
րագրի, մտաւոր միջակ ու ազնը-
ւացնող պաշարի հարցը քրքրել,
որքան արգահատելի կը դառնան
այդ մարմիններու կարգ մը տե-
հատները մանաւանդ:

Ճիշդ է որ ատենին մենք հարկ
եղած նիւթական ու բարոյական
զոհողութիւնները ըրած չենք, հե-
տեւաբար իրաւունք ալ չունինք
որ անոնք տիպար առաջնորդներ
ըլլան իրենց խնամքին յանձնուած
մատաղ սերունդին եւ մասամբ հա-
տարակութեան որուն առաջնորդե-
լու յաւակնութիւնը կը սրին տա-
ծել յաճախ:

Եւ սակայն տափակութիւնը ուր
կը սլքտայ անոնց մէկ կարեւոր մա-
սը: մեզի սա զօրազդ եզրակացու-
թեան յանգեցուցած է որ, անոնք
գրեթէ առհասարակ — առանց չա-
ղանցութեան, բուն իսկ բառն է որ
կը գործածեն — հրեշաւոր սոփեստ
ներ կը ներկայանան, որ չինելու
տեղ կ'աւերեն, կ'անգնելու տեղ կը
քանդեն:

Անոնք, այդ վարժապետները,
տնօրէնները իրենց մահկանացուի
սովորական կեցակի մէջէն զնահա-
տելի համեստութեամբ իրենց պաշ-
տոնավարած միջավայրի մէջ, փո-
խանակ նախապաշարումի եւ տգի-
տութեան խաւարի դէմ պայքարե-
լու, իրենց ուսուցիչ բացատրու-
թեամբ, մութի դէմ լոյսի կռիւը
մղելու, Ուլիպական անիմալի
բարձունքի մէջ սաւառնելու երա-
խայական փորձեր կընեն, անբար-
տաւան գոռոզութեամբ ալ ու ահ-
հակ հայհոյութիւններ թափելով,
յետին ստահակի մը արժանի լը-
պիրչ պարբերութիւններով որակե-
լով ինչ որ իրենց հիշատ ու հաշտ
չէ. անանկ ոճեր ու նախադասու-
թիւններ բանեցնելով որ լսողը կամ
կարդացողը արգահատանքի կեն-
դանի վկայ ծիծաղը չկրնար զը-
պել:

Ըսածիս ապացոյց կուզէք: Նե-
ղութիւնը կրեցէք թերթելու Պուշ-

կարահայ մամուլին հին ու նոր քանի մը թերթերը և հոն վառ գոյներով պատկերացած պիտի տեսնէք բարոյականի, նկարագրի, մը տաւորական լուրջ զարգացումի խոր անկումը, որ զգայուն հայ անհատին աղիքները անկարելի է որ չը գալարէ. սոփեստութիւնը, լրբութիւնը, յիմարական մեծամուտ թիւը եւ կուգան անոնց մէջ, և ատենց հեղինակը բլլալու ոգորմելի փառասիրութիւնը տաժող տրաւածներն են որ հայութեան ապագան պիտի պատրաստեն, ազգային կեանքը պիտի բարեփոխեն եւ մեր ցեղին յարատեւ գոյութիւնը կարելիութեան սահմանի մէջ պիտի ապահովեն այս երկնքի տակ թեթեւօրէիկ, փքուռայց և անհասկնալի գրականութեան մը տըր զայն կանգնող գործունէ քերթով իրենց ապիկարութիւնը, կեանքի կատարեալ անփառաւորութիւնը, գործնական ոգիի բացարձակ պակասը ցոյց կուտան և մութին մէջ, փայտակարական դիմակով անոնց գործած սխալագործութիւնները, չը գիտցածին և չունեցածին ցոյց ներու փոքրագի մարմար լրջմուտութեան նշոյլը ունեցողին պէտք կազգեն:

Անոնց իսկութիւնը մանաւանդ ընդդիմադրութեան մէջ է որ կը փայլի որոշակի. հեգնող ծիծաղը շուրթերուն վրայ, քանի մը արտառնաց պարբերութիւններ կը լուծեն ուր յաճախ լատիներէն կամ ֆրանսերէն առածներ իրենց տեղը ունին. սեթեւեթ և ճառամբանութիւնը կը վխտան ու «գերազանցապէս խաթարել, խարրաւել» և ասոնց նման կարգ մը բառերով կազմուած նախադասութիւններ անհրաժեշտաբար ամեն գրուածքի մէջ դեր կը խաղան, արեւելեան խորթ նախնութիւններ նորութիւն բու-

րելու երեւոյթի տակ և խնամիւ կան տկարամտութեամբ իրարու ուխտներ կը կարգան ուր կ'ըկնի հոգիները, իրեւ թէ իրենց ու սանտանները կ'ընեն մը ունեցած ըլլային:

Այս տեսակ ապականուած տարրերէ կազմուած ուսուցչական մարմիններէ կամ անոնց անդամներէ, ինչ ալ ելած ըլլայ անոնց վայելած համբաւը, ինչ գրական բան կարելի է սպասել. ինչպէս կրնան անոնք իրենց չունեցածով վարդաբել մեզ և մեր զաւակները:

Եւ ինկատի տանելով այս պարզանկը ևս պիտի պահանջէի Պուլիտարհայ հաստատութիւններու արացաւ գոտակարգէն որ լուրջ միջոցներ ձեռք առնէին այս տեսակ օճառի փոփոխութիւնը չափ ու չափով ապիկարներու ձեռքը մեր վարժարաններէն ներս արգելելու համար:

Տեսակ մը ռեֆորմիստութիւն է թողուլ որ ցաւազար վարժապետներ կամ տնօրէններ մեր զաւակները ժամով մը բնին, այդ ցաւաւոր մարդիկը որ անքան արգահատելի կը ներկայանան լուրջ բանագործական կշիռի առաջ, որոնք իրենց բնորոշ ձրիակերի ապագայէն դուրս ելծէ երեւոյթի պատառ մը հաց չպիտի գտնային, անոնք որ կը համարձակին ըսելու թէ աշխարհը վարելիք ապագայ հանճարներ կը պատրաստեն:

Ե. Կաւարական

ՍՈՒԼԹԱՆԻ Գ.Ա.ՀԱՆՍԱԼՈՒԹԵԱՆ
23 ԱՄԵԱՅ ԹՈՒՆԵԱՆԸ

Եգիպտոսը Անգլիոյ կողմէ գրաւուելէ քիչ առաջ Սուլթանի թուանուզի Պէյուտիւնն ալ կորսնցուցած էր:

Թուանուզի որ Աֆրիկէի հիւսիսային եզրէն վրայ բաւական զեղեցիկ երկիր մը է միլիոն բնա-

կիչով և կը գտնուէր Սուլթանի գերիշխանութեան տակ. անցած էր Ֆրանսայի թեալութեան ներքեւ:

Պատմական այս խնամահանակի ղեկավարէն վերջը եղաւ միջոց մը որ կայսրութեան խաղաղութիւնը վրդովող թէ ներքին և թէ արտաքին որ և է նշանակելի դէպք մը տեղի չունեցաւ: Այդ շրջանի տեղութեան միջոցին երկրին տնտեսական կացութիւնը, վարչական գործիքները բարեփոխուելու և ամենակարեւոր բարենորոգումներէն գոնէ մաս մը գործադրելու համար և թէ երբեք քայլ մը առնուած ըլլաւ, ներկայ տաղանապալից շրջանը ելծէ ոչ բոլորովին գոնէ երկար ժամանակի մը համար չը պիտի բացուէր:

Երկիրը որ արդէն տնտեսական անձուկ վիճակի մը մէջ էր, պատերազմէն վերջը յոռի մատակարարութեան շարունակելովը և պայտախ, կայսեր ու լրտեսներու համար եղած ահալիքի ծախքերուն հետեւանօք ալ աւելի սաստիկ նեղութեան ենթարկուեցաւ և ալ միտլոն տագնապ մը դարձաւ:

Վաճառական, գրամատէր և թէ արհեստագործականագէտ ահա գին թուով փաստայեղ եղան ու բազմաթիւ տանիք կործանեցան:

Երկիրը տնտեսականապէս օր օրի վրայ զգալի կերպով ինչաւոր պահանջատէր Եւրոպայի ալ առնելիքները կը փոխադրէին: Եւրոպացի փոխաւորներ իրենց ըլլալիք վճարումներուն համար կաւանաւոր կարգադրութիւն մը եւ յայտնի հրաշխաւորութիւն մը պահանջեցին:

Գուռը այդ պահանջատէրներուն գոհացում տալու համար իր պարտքերուն փոխարէն ցոյց տուաւ 6 անուղակի տուրքերը, որոնք Եւրոպացի հաշտոյն պիտի գտնուէին եղած կարգադրութեան համաձայն:

Սակայն վճարումները նորէն օրինաւոր և շարունակելի չեղան: Եւրոպացիք ալ այս անգամ փոխառանկ

բողոքներու և դիմումներու գործնական և կտրուկ միջոցի մը գիծն ցին: Վասնզի խնդիրը ուղղակի իրենց շահուն հետ վերաբերութիւն ունէր: Այն վեց անուղակի տուրքերը, Եւրոպացիք միաձայն եւ խիստ պահանջուն հետեւանօք միջապային «քօնթրօլ»-ի ենթարկուելով հաստատուեցաւ Հանրային Պարտուց վարչութիւնը:

Ահա այսպէսով Պետական երկաւրութեան մէջ մասին մատակարարութիւնը անցաւ օտարին ձեռքը:

Գալով վարչական ճիւղին և ներքին քաղաքականութեան, ինչպէս ըսուեցաւ, Սուլթանը թէ մայրաքաղաքի և թէ դաւաններու մէջ հեղինակաւոր պաշտօնները տուաւ մեն անոնց որոնք կամ լրտեսներու գոտակարգին կը վերաբերէին և կամ Պալատան քաղաքականութիւնը գործադրելու ամենահոգեւ ճարտար գործիքները դաժած էին:

Պալատը այս տեսակ պաշտօններով կազմեց հրկրին վարչութիւնը, սրուն կէտ նպատակը եղաւ ընդել ինչ որ Եւրոպիի ետապաշտ բռնակալութեանը դէմ էր:

Երկրի մը ապագան այն տան միայն ապահովուած կըլլայ և աղքատ թիւան մը վիճակը տանելի, երբ կառավարութիւնը այդ երկուքին շահուն կը ծառայէ. ամենատարակաւ ճշմարտութիւն մ'է ասիկա և այս մտօք կազմուած են կառավարութիւնները:

Կառավարութիւնը երկրին համար է, ոչ թէ երկիրը կառավարութեան համար:

Սակայն Սուլթանի երկիրը այս ընդհանուր օրէնքէն դուրս գրուանքներէն մին եղաւ: Ահալին և կործանարար յեղաշրջում մ'էր որ կատարուեցաւ, կերպ կերպ ճնշուանքով ամբողջ կայսրութիւնն ու

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ԶՈՂԵՐ 113

(ՊԱՏԿԵՐ ՄԸ ՏԱՃԱՅԱՅԱՅԱՅԱՆԻ ԻՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷՆ)

Կր հեռանան հոր-եղբայր Ծախէնն ու պատանի Գուրգէնը. Տիգրիսի խաղուցիչ շոխոյրը իր տխուր ու մեղամաղձիկ ոգոտումով իր մէջ կը խեղդէ, իրենց սիրելիներէ վառուող ցիւղացոյց լացն ու հառաչանքները, որոնք անհուն կարօտով, այդ զարկան բուռնութեան դիտելով, աչքերու անսովորական լէին ուղիւ վրիպեցնել զանոնք, ու քանի մը վարկեան այդ տխուր հաճոյքն ունենայէ ետք, «քաղխանց» կամուրջի սեւ հողերու փոքրիկ հրօտայանը իր սեւ զանգուածի անթափանցելիութիւնով, կը զըրկէ երկու ստէք այն կարօտալից անձերու տեսութիւններն, ու այլեւս «հայրենի գեղէն ու տունէն» աւելելի «Ստաթօլ» մօտ կը թուի Ծախէնին ու Գուրգէնին:

ԺԶ

Հայ գիւղացիի կեանքի մէջ, ամեն երեւոյթ գրեթէ ճակատադրական դաժանութիւն մը ունի. իրենց ճամբորդութեան համեստ պաշարի սօսքակր կոնակ կապած, զոյգ մը մաշտած տրեխները ստքերին, Բաղէնէն կարին մեկնող կարօտանի մը հետ, ոտքով կը ճամբորդեն Ծախէնն ու Գուրգէնը. եօթն օր ետք,

յոգեւած ու պարտաւոր կարինը կը հասնին, Կարնոյ Նազիկ չարքայի վերջին ծայր, նեղ ու մութ փողոցէ մը դէպ ի ներս, յոյսը երգիքին տեսնող, ծիսաւ ու միտ, հաճի թորոսի սրճարանի մեր զարկած ու բողոքներու հիւստնոյն է, հոս ամեն բան ախուր է, այնքան ախուր ու զօգրելի, որքան դառն է մեր անբախտ զարկաներու ճակատագիրը:

Գուրգէն, վեց եօթն օր շարունակ քալելով, ու Հայրենիքէն բաժնուելուն առաջ, և կրած հոգեկան վշտերէն, այնքան կը տկարանայ որ Հորեղբայր Ծախէն կըստիւ լի յաճախել իր ճամբորդութիւնը:

Հոն, այն միջին ու տխուր գեղիկ «խաճկէն»-ի մութ մէկ խորշը, խալխալ շինուած «փլքայ»-ի վրայ իրենց ճամբու օտարակը գլխին տակ, հիւսանքութեան պարբից տանջանքներէ կծկուած, խորունկ ու մրկող անքաղով կը հեւայ Գուրգէն, ուր ճամբարի ողորմելի յաճախորդներու «նարկիլանիւն» ձանձրալի կիկլանքներով դուրս արտած թանձր մուխը, խառնուելով խաճկէնէն օճախին մէջ վառուող թաց փայտէն արտադրուած կծու ծուխին հետ, այդ տխրաստիւ որջին մէջ, այնպիսի խեղդիչ ու վատ միջնորոտ մը գոյացուցած էին, որ առողջ ձարթիկ անգամ ինչ քանի մը վայրիւնան նստելով, սոսկալի տանջանք մը կը զգային:

Հէգ Գուրգէն, երեք օրէ ի վեր փշուր մը բան չը կերած, սոսկալի հիւանդութեամբ մը, անդժժ կը տքար ու կը տքար, երբեմն «ախ մէրիկ» բացազան չելով:

Հորեղբայր Ծախէնը, բոլորովին անձուկ ձայնաւոր այդ մեծ քաղաքին խաճկէնէն դուրս ելլիւր չէր գիտեր: Այդ անձանութիւն երկրի մէջ, իր բոլոր վիշտերուն վրայ, այդ տարօրինակ ցաւն ալ բար

դուելով, գրեթէ անզգայ ապուշ մը դարձուցած էին զինք. անխօս արձանի մը պէս, պատանի Գուրգէնի գլխին կողմը, չոր առիւտայներու վրայ նստած, ագրիւրի պէս արցունքներ կը թափէր, ու Գուրգէնի արտէն թուած ամեն խորունկ հաւաքները, իր սրտին թիւերուն զարնելով, իր հոգին կը քաղէր:

Տասնեակնիկ օր այդ սոսկալի տանջանքները կըրելէ վերջ, բարձր Հայոց խորխու լեռներէն վազող պող ու անարատ չորր խոնրով, «վառնգը կանցի» Հորեղբայր Ծախէնը, իր հոգոր գաւի առաջնութեան գոհ, վերջապէս օր մ'ալ կը թողուն այդ քաղաքն ու իր պող պաղ աղբերներն ու իր ճակի ճամբով կը շարունակեն իրենց հետիտան ու գեղարու լեռն: Տասնեակն օրէն Բաքերը, Կիւմիշխանէն ու Զվանդի բարձր սարի պողոտանէն կը հասնին Պանտոս:

ԺԷ

Ան ծովը իր մութ ու տխուր գոյնով, որքան սրտեւ յաղած ու իր խնայած ալիքներով ինչքան սիրելիներ անդարձ կերպով իրարմէ անջատած է: Այդ սեւաթուր Եւսքինի ընդարձակ տարածութիւնը իր վառնգաւոր ալիքներու չափ վառնգաւոր եղած է մեր հաղթարար զփաղող ու անմատանգ պանդուխտներու համար, անոնցմէ շատերը միւր ու սողով խրելով տարիք ձգեր Պոլիս, կամ Դանուբի մի շտապ տացած եղբորը. ու այդ քաղցի կամ գէպերու դառն հարուածներով զանոնք կաշկանդած, բոլորովին մոռացութեան ու տեսալ մը ինքնապանծան դատապարտած այդ զփախտները:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Պ.ՆԱՀԱՊԵՏԵԱՆ
(Շարունակելի)

անոր ալլազան բնակչութիւնը Երւ
տղի կառավարութեան անպայմա
նօրէն տրամադրելի դարձուցին :

Այս ապօրինի և անբնական դը
րութիւնը հաւանօրէն տառապիտի
բերէր ծանրածանր հետեւանքներ :

Որո՞նք չուշացան :

Սոսիալ

(Շարունակելի)

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԱՁԴ

Ազգային երկսեռ վարժարանաց
և Մանկապարտէզի բացումը տե
ղի պիտի ունենայ յառաջիկայ
Սեպտ. 1ին և դաստիարակութիւնը
պիտի սկսին նոյն ամսոյ 4ին :

Ամեն անոնք որ վարժարանիս ա
շակերտ և աշակերտուհի տալ կու
զին, թող փութան վաղուրնէ րա
կսեալ իրենց գաւազան տնտեսները
հոգաբարձութեան րնկունելու
թեան տոմարին մէջ արձանագրել
տալու :

Ի դիմաց ազգ. երկ. վարժարա
նաց Հոգաբարձութեան
Վ. Ատենադպրի Ատենապետ
Գ. ԿԻՒԼՊԵՍԷՐ Յ. ԹՈՒՎՄԱՆԱՆ
վառնա

ԱՆՂՈՒՐ ՀԱՅՀՈՅՈՒԹԵԱՆ
ՄԸ ԱՌԹԻԻ

... Խմբագիր .
Կր խնդրուի ձեր անկողմնակալու
թեւէն որ բարեհաճիք յետագայ
զրուածանս անկիւն մը շնորհել ձեր
պատ. լրագրոյ մօտակայ թերթե
րէն միոյն մէջ :

«Շարժում լրագրոյ 253 թիւ
թերթին մէջ Սոֆիայէ « Լուսաւոր
լակտի հայ մը » սորագրութեամբ
առ նոյն լրագրոյ խմբագրութիւնն
ուղղեալ նամակի մը հրատարակու
թիւնը տեսանք, ի մասին նոյն քա
ղաքը տեղի ունեցած քստմնելի ի
րողութեան մը :

Եթէ յիշեալ նամակն կեղծ կամ
աստղանիշ ստորագրութիւն մը կը
րած ըլլար, պահ մը պիտի վարա
նէինք զայն գրողին ինչ կրօնքի
ծառայելուն վրայ. սակայն երբ
Լուսաւորական հայ մը կանուանէ
զինքը, ըսել է թէ քրիստոնէութե
ան Ս. կրօնին ծառայող մէ.
արդ միթէ ճշմարիտ քրիստոնէ.
ութեան հակառակ չէ՞ նոյն Ս. կր
րօնի և նորա Ս. Եկեղեցւոյ գերա.
զոյն Հիմնադրին և անոր անտարա
Մօրը դէմ այդ աստիճան հայհո.
յութիւն և լուստնք ժայթքելու
յանդգնող մէկը պաշտպանել, զանի
բարեպաշտ, պատուաւոր, տիտ.
զոններով ալ օժտելով. ինչպէս չի
խղճահարեցաւ. այդ Լուսաւորչա
կան հայը և ինչպէս չամչցաւ իւր
այս անպատիւ արարքէն, առարկե
լով իսկ թէ քահանայի մը վկա
յութեան վրայ սոյն պատժոյն են.
թարկուել է, մինչդեռ ինքն եւս
թէ տիրաժօր հայհոյած ըլլալը կը
խոստովանի, և թէ այդ անձը
պաշտպանելու անտեղի և ջերմ փա
փառով նորա ուրիշ մի անվայել և
անպատշաճ արարքն ալ կը յայտնէ
ըսելով թէ « սոյն անձը 1—2 ամիս

առաջ քահանան խառնել կը կշտա
մ. բէ իւր պժգալի և խռովարարական
արարքներուն համար. ինքը իբրեւ
աշխարհական ոք ինչ իրաւուք ու
նի քահանայ մը ոչ թէ խստիւ
ալլ թեկեալէս իսկ կշտամբելու
այդ իշխանութիւնը ո՞վ տուած է
իրեն. ոյս, քահանայ մը կրնայ յան
ցանք զործել և կամ անտեղի ա
րարքներ ունենալ, սակայն պէտք
է գիտնալ որ յանցաւոր քահանայ
մը քննող, դատող, կշտամբող և ի
հարկին պատժող յատուկ իշխանու
թիւն մը կայ. այդպիսիք, եթէ կա
րող են, թող այդ իշխանութիւնը
մէջ տեղէն դառնան, և յետ այնու
րիկ ինչ որ կուզեն, բնեն :

Քահանան Յուլիս 28 թիւակեր
և 224 համարու մի գրութեամբ
կիմացընէ թէ թաղ. խորհրդոյ ան
դամներէն (հազար ավանս այս
տիտղոսին ալ) Գ. Կ. անուն անձը
անցեալ օրեր իւր խանութին մէջ
ի ներկայութեան իր և (ուշագրու
թիւն) Տեառաց Մատթէոս Յակոբ
եւսի կարապետ Նիշանեանի, Լեւոն
Չպուղճեանի և Յարութիւն Թադէ
սեանի անպատկառ կերպիւ Ս.
Աստուածայ, Յիսուսի Քրիստոսի,
Աստուծոյ և Ազգին (ինչպէս կը լլայ
որ նամակագիր պարոնը այս վեր
ջինը չիշեւ իւր նամակին մէջ) ան
լուր հայհոյութիւններ և բոլորու
վին մարդկութեան անվայել իշոց
ներ տեղացուցած է, և այլն. Եթէ
քահանան ստից կամ զրպարտեց
այդ անձը, որն որ բնաւ հաւանա
կան չերեւիր, վասն զի քահանայ
մէ, և գիտէ անշուշտ ասի թէ
ժանրակշիռ ոճիւր մէ և իր պատի
ժը շատ ծանր կըլլայ, աւելի ինչ
եալ չորս անձանց հարկ էր իրենց
յայտնի ստորագրութեամբը հրա
պարակ ելնել, և քահանային ստու
թիւնը կամ զրպարտութիւնը երե
ան հանելով պաշտպանել այդ «բա
րեպաշա և պատուաւոր անձը», և ոչ
թէ թերեւ իրմէ ակնկալութիւն մը
կամ շահ մտնեցող անուամբ մի
ոյն Լուսաւորչական հայսեւ :

Իրաց այս վիճակին մէջ իբրեւ
ճշմարիտ Քրիստոնեայ պարտիմք
իշել միանգամ թէ տեղեւորական
երեք Հոգեգումար Ժողովներն ալ
միթէ այդպիսի հայհոյիչներու հա
մար չի գումարուեցան. ուրեմն նա
մակագիր պարոնը ինչ նպատակաւ
իւր նամակն այդ աստիճան անյար
մար խօսքերով և անհեթեթ զրա
խոսութեամբ ու պոռնութեանով
կսկսի, ձեզ անուարկելու մտք.
սակայն խեղճը չզգար բնաւ որ կա
ցինը իւր ոտքին կըզարնէ և ինչ
ըսել կուզէ. եթէ մեք այս իրողութ
եան կարեւորութիւն չտալով՝ լու
թեամբ անցնէինք, այն ատեն իւր
հաւանած ու զարգացած դասակար
դին մէջ գտնուած կըլլայինք,
այնպէս չէ. ըսել է որ զարգացած
դասակարգը այսպիսի քստմնելի ո
ճիւրներու դէմ անտարբեր կը մնայ.
զարմանալի զարգացում. կերել թէ
այս ալ իւր բմահաճ վճիռն ուհա
մողումը ըլլալու է :

Գալով «Շարժում»ի խմբագրին
տուած ծանօթութեան, սա միայն
կըսեմք թէ իրեն իրաւասութենէն
չա՛տ ու չա՛տ վեր է զիս յանցաւոր
գատելն, և թէ իրաւի իսկ ըլլայ
կօշկակարն զկօշիկ. և թէ իր ան
յարմարօրէն գործածած անդր
ջիհեղեղեանի նման խոշոր և տեղէն
չի շարժող բառերուն ալ կարեւորու
թիւն տուողներէն չեմք եղած և
չեմք ըլլար բնաւ :

Մնամք ազօթարար Ազգիս
Այցելու հովիւ Հայոց Պուլկարիոյ
Բարթ. Ծ Վ. Պաղճեան

ԼՐԱՔԱՂ

Պոլսոյ Նպաստից Յանձնաժողո
վը որոշիր է Քզիի գիւղերուն մէջ
չորս՝ իսկ Երզնկայ Մէլիք Շէրիֆ
գիւղն ալ մէկ նախակրթարան բա
նալ :

— Վարագայ վանքի և Արաբկի
րի որբանոցներուն Զպատեսլու հա
մար Եզիպատսի մէջ կազմուած եր
կու որբախնամ մարմինները, վեր
ջերս վիճակահանութեան մը ձեռ
նարկելով յօշոդեր են 120 անգլ.
ոսկիի արգիւնք մը ձեռք բերել :
Այդ 120 ոսկիէն 40 ոսկին յատ
կացուել է վարագայ վանքին,
40 ոսկի Արաբկիի որբանոցին
իսկ մնացեալ 40 ոսկին ալ Պոլսոյ
Նպաստից Յանձնաժողովին տրա
մագրութեանը յանձնուած է :

— Ռուսական Գեղարուեստից
Ընկերութեան միակ Հայ անդամը
ծանօթ Ռուսահայ նկարիչ Պ. Գէ
որգ Բաշինջաղեան, Բարիզի Մօն
Բառնաս Պուլկարին վրայ Յու
ցահանդէս մը կազմակերպել է ուր
ի տես դրած է իւր գծած նկարնե
րը :

— Հանրածանօթ բարերար հան
գուցեալ Գրիգոր Չանչեանցի հա
մար մասնաւոր հոգեհանգստեան
պատարագ և պաշտօն կատարուած
է Սոյ մայրավանքին, Հաճընի,
Հասան Պէյլէրի եկեղեցիներու մէջ
ուր մեծանուն հանգուցեալը որ
բանոցներ հաստատած է :

— Կովկասի մէջ Կանանց ընկե
րութիւն մը կազմուած է, որուն
նպատակը պիտի ըլլայ նախապի
հանքեր արդիւնաւորել, և անկից
առաջ գալիք շահով արհեստական
կրթութիւն առնել ուղղող աղքատ
կանանց օգնել :

— Երկար տարիներ ուսուցչական
պաշտօններ վարած և ասկէ 6—7
տարէ առաջ քահանայ ձեռնադր
ուելով Գըր շէհիրի մէջ քահանա
յագործող Տէր Գէորգ հայր թեր
զեան Ռուսոն քի թաղ. խորհրդոյ
խնդրանաց վրայ Պատրիարքարա
նի կողմէ քանի մը ամիս առաջ
հոն զրկուած էր իւր ընտանիքովը
միատեղ :

Այժմ յիշեալ քահանան Ռուս
ճուքէն քաղաքս վերադարձած է
Պոլիս մեկնելու համար : Իրմէ առ
նուած բացատրութիւններէն կը
հասկնուի որ տեղւոյն Աւագերէց

Տէր Կարապետ հօր և իւր միջեւ
անհամաձայնութիւն ծագած է,
եկեղեցական ծեսերու և արարու
ղութեանց մասին. այնպէս որ ա
ւագերէցը տեղական սովորութիւն
ները օրէնքի կարգ անցնել ուզե
լով կրտսիպէ եղեր նորեկ քահա
նան այդ սովորութեանց հետեւիլ :
Ասոր վրայ քիչ մըն ալ մամոնայի
խնդիր խառնուելով, անհամաձայ
նութիւնը գծաւորութեան հասած է
որուն հետեւանօք Տէր Գէորգ
հայր տուած քայած է :

Յորչօք Ռուսոնքի Տէր Կարա
պետը կապրի, հոն աւսեալ քահա
նայ չկրնար մնալ :

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԱՁԴ

Հոգաբարձութիւնս հարկ կը համա
րի ծանուցանել թէ ի նպատակ ազգ
երկսեռ վարժարանաց կազմուած Զե
նագործաց վիճակահանութիւնը որ
տեղի պիտի ունենար ամսոյս 15 ին,
յետաճգուած է Հոկտեմբերի 14 ին վի
ճակահանութեան տոմարն դեռ ամբող
ջովին ծախուած չ'ըլլալուն պատճա
ռաւ :

Այս առթիւ Հոգաբարձութիւնս կը
կին կոչուի կ'ընէ արդոյ ազգայնոց
որ փութան գնել այդ տոմսերէն. յօ
գու աղգային աղքատ մանկուոյն
կրթութեան :

Ի դիմաց ազգ. երկ
վարժարանաց հոգա
բարձութեան
Վ. Ատենադպրի Ատենապետ
Գ. ԿԻՒԼՊԵՍԷՐ Մ. ԹՈՒՎՄԱՆ

ԱԶԶԿԱՆՑ ԿՐԹԱՐԱՆ

Վարժարանս կսկսի իր հինգե
րորդ տարւոյ շրջանը յառաջիկայ
Սեպտ. 1 ին. այս տարի աւելի
կոկիկ եւ կարգաւորեալ ծրագիր
մը գծած է իրեն համար :

Վարժարանս բարձրագոյն նա
խակրթարանի մը բոլոր պահան
ջուած պայմաններն ունի. լեզուներ
յու մասին ունի Հայերէն, Ֆրանսե
րէն Պուլկարիէն որք պարտաւո
րիչ են. անգղիերէնը՝ ըրկ փափագ
ողաց համար է :

Ընդունելութիւնք եւ մասնաւոր
տեսակցութիւնք կը կատարուին
ամին օր եւրոպական ժամը 9—12 :

Գնօրէն
Աղջկանց կ'մթարանի
Պ. Ճիլէրճեան
Վառնա Գրդ. թաղ
Ն 9 40

«ՆՈՐ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ»

Յ. Կ. ՊՕՆՃՈՒՔԵԱՆԻ
— ֆր. սկր.
Ա. ՏԱՐԻ — 60
Բ. » 1.—
Դ. » որ այս օրեր լոյս կ'տեսնէ 1.—

Գոնէ 20 օրինակ դնողներու հա
մար 15 0/0 զեղջ :

Փոստի ծախքը գնողին վրայ :

ՎԱՍՐՈՒՄՆԵՐԸ ԿԱՆԽԻԿ

—
Յանձնարարութեանց համար դիմել
յօրինողին հետեւեալ հասցէով :

Յ. Կ. ՊՕՆՃՈՒՔԵԱՆ

Վառնա (Պուլկարիա)

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԲՕԼԻԹԻՔԻՅԵ

ԹԻԻՐԱՔԻՍ

— Սուլթանը թախթա չբարձրանալով 25 ինճի սենեկի տէրիւնէսի մինասիպեթիւնէն իճրա օլընաճաք շէնլիք կիւնլէրինտէ Սուլթանը թէլէֆ իթմէք նիլէթինտէ պուլընան պիւ սուի գաստ գոմիթէսի քէշիք օլընարագ, պաւ սէպէպտէն պիւր գատըն վէ 40—50 գատար պէօլիւք մէմուրլար վէ բիճալլար տէրտէսթ օլընարընըր վէ թաճիւ գաթ էլան տէվամ իթմէք իւզըն օլտըրընըր էվրօքա կազէթալարըն տա կէօրիւմիւ տիր։

— Սուլթան թուս խարիճիյէնա զըրր Գօնդ Լամսորֆա մուրասսա Օսմանի խարիճիյէնա զըրրը մուսվինի Բուէնս Օպօլէնքիւ պիւրինճի Օսմանի նշանլարըր իլէ խարիճիյէնա շէպարէթինն Սուրա չիւպէսի միւտիւրի Ս. Հարգվիկէ պիւրինճի Սէճիտիյէնա նշանըր վէրմիւ տիր։

— Հիճազ շրմէնտըֆէրի իչիւն էրզըրու վալիսի իլէ ումուս վիլայէթ միմուրլարը պիւրէր մաաշլարըր իհտա իթմիւ տիր։

— Ֆրանսա վէ թիւրքիա պէյ նինտէքի թիճարէթ մուսհէտէսի գաթիլէն թանգիւ օլընուպ իւզալանմը տըր։

— Կիւրճի գուճաննաւընըն Սա գըզ նաւ վարօրընտա սիլաճ պուլընտըր վէ պուլար հաֆիյէն տըր շարը չըգարըաճաղը անլաշլուպ գապթ օլընմը տըր։

— Սթանպուլտա 30 բօլիպէրտէն միւրէքքէպ եէնի պիւր բօլիս հէլէթը թէշըիլ օլընաճաք տըր։

— Վանտա թիւրքիա վէ նիզա մի ասկէրէր ինկիլիզ գանսուրընա կիտէն բոսթալը էլտէ իթմէք իչիւն, գոնսուրնաճէն հիճիւմ իլէ գոնսուրը վէ մուսվինի չիտ տէթիլ տէօլիւշէր վէ էնճամըր բոսթալը ալմըշլար։

Իշպու վուգուլթ ինկիլիզ տաի բէլէրինտէ ֆէվքէլաւտէ հէյէնանա մուճիպ օլմուշ տըր։

ԻԲԱՆ

— Աճէմիստանտա գարըշլըրք վէ իտարէսիլիք իլէրլէմիւ օլտու զուճու էվրօքա կազէթալարտա կէօրիւմիւ տիր, պու կապէթալարըն պէյաննա նազարէն, Աճէմ լէր Բուս Գօնսուր հանլէրինն միւրաճաթլա Բուսիա պիւր տէ վէլէ կէլուպ քէնտի մէվէթէթլէրինի իլ տարէսի ալթընա ալմասընըր թալէպ իաուպ շալէթ կէլմիւ իսէ օվաթթ Բուս գօնսուրլարընը քիւս միլէն գաթլու թէլէֆ իտէրէք Բուսիալը Աճէմիստանտա կիւրմէյէ մէճ պուր իտէճէթլէրինն տէ պէան իթմիւ տիր։

ԱՆՍՏՐԻԱ

Աւստրիա Վէճիլը մէպուռանըն տա մէվճու օլան իթլաֆըն էօ։

Նիւ ալմադ միւրին օլմաաղըն տան մէճիսի տաղըրլուպ, եէնի տէն ինթիսապ էմը վէրիլէճէք տիր։

ԻՆԿԻԼԹԵՐԱ

Կլաւքօ շէհրինտէ գուհուր իթմիւ օլան եուճուրճապ խաթթալըր էլան տէվամ իթմէքտէ օլուպ շէհրի մէվքիւրտէն էօթէպէրի կիտէն բոսթալար իչիւն գարանթինա գօնուլմուշ տըր։

ԲՍԻՍԻԱ

Օտէստան հէր կիւն շարգա տըր կէր վէ մուհիմմաթ հօլլանըրմագ տա տըր։

Չարըն վէ Ալմանիա իմրէրաթօրըն եաղընլարտա կէօրիւշէճէթլէրի շալէթաթտա տըր։

ՉԻՆ

Դաքուտան վէրիլէն պիւր մուլիւ մաթա նազարէն Գանկ-Չու էլալէթինն Չին վալիսի Չին տալիւրինտէն 2000 գատար զիլաֆէթէ տաթէթ իտապ, պուլար եէմէք տէ իքէն տնլէրին իւզէրինն տա կէլլէրէ հիւճիւմ իթմիւրուպ ումու մէն գաթլ ու թէլէֆ իթմիւրմիւ տիր։

— Քանգուտա վէ տուհա պազը մուհալլէրտէ Չին տալիւր էլան հարաթէթտէ պուլուռուպ, թէլէֆիլաթ վէ եալմա վուգու պուլմագ տա տըր։

— Բէքինտէն վէրիլէն պիւր էլէլէկուաֆա նազարէն, շէհրի կիթ տիրէք բահաթլանմագտա վէ գաշմըշ օլան ահալի կէրի տէօնմէքտէ իմիւ։

— Բէքին Չինկ հիւքիւմէթի տէր էօհտէ իթմիւ տիր։

— Ս. Ամիւրիկա խարիճիյէնա շէպարէթի Չին հիւքիւմէթի Բուս ասկէրլէրին Բէքինտէն չըգարընըր բէսմէն պիւրտիրտիքտէն սօնկրա, Ամբիկա ասկէրլէրինն կէրի չաղըրըաճաղլարընը Բուսիա խարիճիյէնա շէպարէթինն պիւրտիրմիւ տիր։

— Չին իմրէրաթօր պիւր էմր նամէ իլէ Լի-Հունկ Չանկ, ժէնէլալ Եանկ-Լու, Բիքին Չինկ վէ Բիքին Հուր Դոնկը սուհ միւզաթէ բէլէրինն պաշլամագ իչիւն հիւքիւմէթ թարաֆընտան վէթիլ թալին իթմիւ տիր, Լի Հունկ Չանկ իչպու հէյիլէթին բիլաթէթինտէ պուլընաճաք։

— Բարիլտէն վէրիլէն պիւր թէլէկուաֆա նէպարէն Բուսիալ թէք բար Սանլուրիտա իլէրլէմէքտէ օլուպ եաղընլարտա Սուքտէն շէհրի իւզէրինն հիւճիւմ իտէճէթլէր իմիւ, Սուքտէն Բէքինն եաղըն տըր։

— Շանկալտան թէլէկուաֆար Եանկէթիւնկ վաթիլէրինն հալի բէք ալըր օլտու զուճու պիւրտիրմէք տէ տիրլէր, վէն—Դանկ վալիսի տհալիյէ սիլաճ վէ ճէպհանն տաղըրմըշ տըր, Ասիլէր վէ էնէպիլ ասկէ

րի հէր կիւն վուրուշաքտա աղըրլար Չինլիլէրտէն էսիւր օլարաք թուլուլանլար գուրշուհա տիլիւմէքտէ տիրլէր։

— Չէնէրալ Կրօտքուլըն թէլէկուաֆա Բէթէրապուրկա պիւրտիրտի կիւնն նազարէն Չէնէրալ Ռէնէն քաւաթ 0 գօստուս 25 տէ, 460 գաւաք վէ պիւր թապուր թօփը իլէ Յիցահար շէհրինն գապթ իթմիւ տիր։

ԹՐԱՆՍՎԱՆԱ

— Նաթալտան վէրիլէն թէլէկրաֆա նազարէն, մէյտանըր մուհարէպէտէ պուլուռանն պօթլէր իւշ գըրըմ օլմուշլար, Պիւրինն դըսըմ Լէ տիրպուրկա պէթլէրապ, օրատա պուլուռանն մուհիմմաթ վէ եէլէճէք տէվուրըր մուհաֆապա իտէճէք իքիւն գըսըր Պարպէտուտա պուլուռանն Պօթըր գատըն վէ չոճուլալը մուհաֆապա իչիւն օլ թարաֆա եիւրիւմէքտէ իւչիւնդիսի իսէ չըմէնտըֆէր իօլլարընը սաղլամաք տա տըր, Ս. Քրիւկէր-Շիլէյն վէ ումուս պօթըր բիճալլարը պուլ սօն գըսըմտա պուլուռնմագտա իմիւ տիր, Պէրկէնտալ մուհարէպէթիւտէն սօնկրա Ս. Քրիւկէր թէլէլի օլմապա նիլիլէլիւմիւ իսէտէ Շիլէյն պըսըմաճըշ տըր։

— Պօթլէր էլլէրինտէ պուլընան մուհիմմաթ թօթալարտա իսթէհքիւմ եաթմագտա տըրլար։

— Չէնէրալ Պատէն Բուէլ իլէ պօթըր Չէնէրալ Բիթթօրիս պէյնին տէ պիւր միւտարըպէ վուգու պուլուպ, Պատէն Բուէլ պօթլէրտէն 62 էսիւր 86 մարթին թիլիֆէնկի 1000 գօլուս վէ 31 վալոն էլտէ իթմիւ տիր։

— Բէսմի տալիլէրտէ սէօլլէնէլէրէ նազարէն, Լօրտ Ռօպէրա սըն եէրինն Չինէրալ Պիւլլըր ճէնուպ ի Աֆիւրկա ինկիլիզ օրտու սու ումուս գօմանտուրըրնա թալին օլընաճաք։

Թէլէկուաֆարըն վէրտիկի հալա տիլլէրէ նազարէն, պօթըր Չէնէրալը Տէլալէյ վէֆաթ իթմիւ վէ Չէնէն ալ Պօթաւտա Լէտինպուրկա տաղըր իլէրլէմէքտէ պուլուռանն Պուլլըրն հօլընը բէսմիւ տիր։

— Պօթլէր Լէտինպուրըն մուհա սէրէսինն գալտըրմըշլար։

— Պօթլէր ինկիլիլլէրտէն 50 գապթ իսիւր ալմըշլար։

— Չէնէրալ Տէվէթ իւ էվլաուընը մուհարէպէտէ, վէվէթի տէ պուլ բէտէրտէն վէֆաթ իթմիւ օլտուլալընտան, Տէվէթ սօն նէֆէսինն գատար հարպա տէվամ իւէճէկինի պէյան իթմիւ տիր։

ՏԱԽԻԼԻԹԵ

— Պուլկարիա վէ թիւրքիա պէյ նինտէ կիւրիւք թարիֆլէրի իչիւն պաշլանըրմըշ միւզաթէրէ պիլմիւ օլուպ, պուլտանն պէօլլէ թիւրքիա տան Պուլկարիալա վէ Պուլկարիա տան թիւրքիալա կիւրիւք պազըր էլիլալարտան կիւրիւք բէսմի ալընմալաճաք։

— Պուլկար սինտըր Պուլկար քիլիսէսինն թարիլինն եաղանա 200 նարալէօն վէրիլէկինի վաւ իթմիւ տիր։

— Պուլկարիա բէիսի վիւքլար վէ թարիլինն նազըրը Ս. Իվանչօ, վա վէ տալիլիյէնա նազըրը Ս. Թօնլէվէ Լիւգալթ նըշանընն ալ թուս վէ կիւմիւշ միտալեսար վէ, իլմիւ տիր։

— Ոսֆիա տան թանա եաղըրը, զընա նազարէն, Պուլկար խարիճիյէնա իլէ իլէպարէթի, թաշրա Պուլկար Գօնսուրլարըն թաշրիլալ հօլլալալ Սալիստիննալըն տալիլալ պուլուրտըրը վէ Պուլկարիա իլէ Բուսիա տարաբնտա մուհա բէ վէ գուհուր իսթէհքիւմ վէ պուլըն լիլիւտէ հաղըրլար կէօրիւք կիւնն տալիլ չըգմըշ օլան սէօլլէրինտէ Լաւասըր օլտուրընը պիւրտիրմիւ տիր։

ԻԽԹԱՐ

Սէօնլէլէմ ապօնլէրիլիլ կաղէթա պէսլի պիլաթլէլիլ կէօնտէրլէլէրի բէճա օլընուր։

ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ՎԱՌՆԱ, ԳԱՐԱՃԱ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 10

Ովգընա տուլթիւն գասալաւտա թիւնը 1/14 սեպտեմբեր։

Գաղղիոյ հանապաղօրեալ ցերեկօթիկ դպրոցներու կատարալ ծըրարիւր։

Գաղղիիւն և Պուլկարիւն իւզու, քիւրալանիլ թիւն տեուկան եւ գօլմ տկան, բնիլիլիլիլ թիւն, չափապ իտուլթիւն, հաշուադիտու թիւն, բնադիտուլթիւն, տարրու գիտուլթիւն, պատմութիւն, ալ խարհապուլթիւն, գեղապուլթիւն և ալլը։

Վարժարանի մէջ և գրասանքի տանն Գաղղիերէն խօսակցութիւն կը լինի, Ամալթուլան է 10 ֆրանկի, Տարալի շրջանին մէջ ամեն տանն աշակերտք կընդունին։

ՅԱՆՁՆԱԿԱՆՍՈՐ

ՆՇԱՆ ՍԱՐԲԱՅԵԱՆ

Կը ծանուցանէ բարգոյ հասարակութեան թէ Վառնայի, Եուզնուի, Ռուսնոքի, Թրնովայի, Բիլիւնայի եւ Սօֆիայի միջեւ չարուհակաբար եւ կանոնաւոր երթևեկութիւն հաստատու է։ Ուստի այլ քաղաքներու համար ունէ յանձնարարութիւն ունեցողներ վտարար կընան դիմել իրեն, որ կը խոտանայ գոհացոյցիլ պայմաններով ճըղիւ գործադրել յանձնարարութիւններ։ Իր կայաններն են։

Վառնայի մէջ Ջարպանէլիանի գըղատուընը, Եուզնայի մէջ Կոտան Պօղանանի խանութը, Ռուսնոքի մէջ Դալֆայիսն եղբարց ոսկերչատուընը, Սօֆիայի մէջ Մարտիրոս Յովհաննէսեանի սրճարանը։